

מועצה לשימור
אתרי מורשת בישראל
גיליון מספר 019

בית חנה סנש, שדות ים (צילום שונית גל)

חדשות
אחרונות
בשימור

יג' תמוז תשפ"א
23 ביוני, 2021

משולחנו של עמרי שלמון, מנכ"ל

"חדשות אחרונות בשימור" המונח לפניכם, חברי העמותה ונאמני השימור, עיקרו הצפת מידע רענן וראשוני מההתרחשויות בשטח.

כידוע, עברנו חודשים רבים מורכבים, שטרם ידענום בעבר ושמצאו אותנו מתמודדים יום יום על איתור דרכי פעולה להמשך הפעילות המלאה בכל תחום, בין אם שימור פיזי, הנחלת המורשת ותחזוקת האתרים. ביטוי מובהק לחוסן שגילתם יחד עם עובדי ועובדות המועצה לשימור, מגולם בגיליון זה.

בסוף שנת 2020 וראשית שנת 2021 נפרדנו מדמויות מרכזיות בהוויית המועצה לשימור אתרים:

יוסי פלדמן, שלמה הלל, רן חדותי זיכרוןם לברכה – כממשיכי דרכם נמשיך ונהייה מחויבים.

תודה לחומי נובנשטרן, מיכאל גינזבורג ולאנשי המועצה על תרומתם בהפקת גיליון זה.

שלכם,

עמרי שלמון

מנכ"ל

לאחר ימי הקורונה וחזרה לשגרה, "חדשות אחרונות בשימור", מחדש את הופעתו וימשיך לעדכן את חברי העמותה על הנעשה במועצה לשימור אתרים ועיקרי פעילותה, בין הזמנים של פרסום הדו"ח השנתי של מנכ"ל המועצה לשימור אתרים, ועיתון אתרים היוצא לאור אחת לשנה.

השנה, כשנה שחלפה, הייתה רבת אתגרים למועצה, אך גם בימי הקורונה המועצה המשיכה בפעילותה הענפה, בהתאם להנחיות רשויות הבריאות והתאמה ל"שגרה", החדשה שנוצרה. הפעילות הציבורית של המועצה קבלה תפנית, ונוצרו קהלים בפעילות וירטואלית ענפה, הרצאות, כינוסים, הפעלות וסיורים.

אף ימי מבצע "שומר החומות" יצרו פסק זמן בשגרת העבודה שהחלה לשוב לקדמותה עם דעיכת הקורונה. אך כל אלו לא יכלו לנו ואנו ממשיכים במלוא העוצמה בפעילות הענפה.

חברי העמותה, נאמניה, מוזמנים לקחת חלק בפעילות המתקיימת במועצה ובאתרים הפרושים בכל רחבי הארץ, ומציעים ביקורים ופעילות ייחודית לימי הקיץ החמים.

ח'ומי נובנשטרן

מנכ"לית

בימי מבצע "שומר החומות" נחשפנו כולנו לתופעות של פגיעה באתרים היסטוריים ומוזיאונים לצד פגיעה במרקם החיים החברתיים קהילתיים במספר ישובים בהם האוכלוסייה מעורבת.

להלן מובאת עמדת המועצה לשימור אתרים, לנוכח הדברים שקרו בשטח.

מזה מספר שבועות היינו עדים לפגיעה באדם, ברכוש ובמספר ערים היסטוריות, פגיעה במבנים ואתרים היסטוריים ומוזיאונים, המהווים אתרי מורשת תרבותית ובחלקם אתרי תיירות.

המועצה לשימור אתרי מורשת בישראל, מצרה על כל פגיעה בנפש ואובדן רכוש. הפגיעה באתרים, מבנים היסטוריים ומוזיאונים שהם חלק מנכסי המורשת ההיסטורית התרבותית של ישראל, היא פגיעה בערכי התרבות והמורשת, ואובדן נכסים אלו לקהילות מקומיות, לכלל האוכלוסייה בארץ ובעולם, ולדורות הבאים.

המועצה לשימור אתרי מורשת בישראל, האמונה על שמירת נכסי המורשת הבנויה, פונה אל הרשויות ולגופי אכיפת החוק לעשות כל שביכולתם כדי להגן על נכסי המורשת, לחקור את המפגעים ולמנוע המשך פגיעה והרס של ערכי המורשת התרבותית.

המועצה לשימור אתרי מורשת בישראל, עובדיה ונאמניה, יפעלו לסייע בשיקום המבנים שנפגעו.

מיזם היציאה מהשגרה לתושבי הדרום במבצע "שומר חומות"

אתר מחנה המעפילים עתלית, סיור ילדי שדרות המעפילים בעתלית (צילום: עליזה נעמת)

ביוזמה משותפת של המועצה לשימור אתרים ושל Jewish National Fund - USA, אורגנה פעילות למשפחות, לילדי בתי הספר ואנשים פרטיים באתרי המורשת.

אוטובוס עמוס בילדים ומשפחות משדרות הגיע ל"מוזיאון העמק" בקיבוץ יפעת, וזכו לפעילות מהנה. ותלמידי כתות ט', אף הם משדרות, הגיעו למחנה המעפילים בעתלית ליום פעילות והכירו מקרוב את סיפור העפלה לארץ ישראל.

מוסדות העמותה

בחזרה לשגרה, מוסדות העמותה, שנבחרו בבחירות (4.9.2021) שהתקיימו במהלך תקופת הקורונה, שבו לפעול בהתאם לסדר יום. אושרו וועדות הפעולה של הוועד המנהל: ועדת פיתוח, ועדת כספים, ועדת סיורי המורשת, ועדת חינוך, הוועדה לקשרים בינלאומיים וועדות השימור הציבוריות.

האסיפה הכללית של העמותה תתקיים בתאריך 25.7.2021 במועצה לשימור אתרים, בית הספר החקלאי מקוה ישראל

שבוע שימור אתרים תשפ"א

שבוע שימור אתרים שחל בתחילת חודש מאי, תוכנן במתכונת מצומצמת לאור האי ודאות הבריאותית. בהתקרב המועד שונו הנחיות ההתכנסות, ולאור זאת רבים מבין חברי העמותה ונאמניה והציבור הרחב, לקחו חלק בפעילויות.

ערב לזכרו של יוסי פלדמן, מקוה ישראל (צילום: אבי לוי)

השבוע נפתח באירוע לזכרו של יוסי פלדמן, מייסד המועצה לשימור אתרי מורשת בישראל ומנכ"ל הראשון (נפטר בנובמבר 2020), והשקת ספרו "מקווה ישראל – תלמידים, לוחמים בתש"ח". הערב התקיים בבית הספר החקלאי מקוה ישראל, בהנחיית ד"ר יואל רפל בהשתתפות בני המשפחה, עובדי המועצה לשימור אתרים, חבריו ומוקיריו.

אירועים נוספים שהתקיימו במהלך השבוע:

ימי עיון כנסים, ערבי סיפור ושירה: באר שבע בארות לה, בבאר שבע, ציון 100 שנה להגנה בעמק חפר, חידושים בחפירות הארכיאולוגיות במוצא- האירוע השנתי לזכרו של פרופ' זאב וילנאי, כנס לוד השביעי, "רוכבים וסוסים" במשטרת נהלל ההיסטורית, בחצר כנרת אסם סיפור ושיר.

סיורים: בגבעת ברנר, מסלולים בפתח תקוה, במתחם שרונה בתל אביב ובאולפני רשות השידור לשעבר בתל אביב, במוזיאון וברפת ההיסטורית בכפר הנוער עיינות – נעמת, בגוש עציון לציון 50 שנה לחידוש ההתיישבות בגוש עציון, באר שבע.

אירועים במועצה

שבת ישראלית – ביוזמת שר התרבות והספורט, חה"כ חילי טרופר, נפתחו אתרי המורשת לביקורי הקהל הרחב, בסופי השבוע, ללא עלות. פרטים על האתרים הלוקחים חלק במיזם ניתן לראות באתר המועצה לשימור אתרים www.shimur.org.il

רחובות, הסרת הלוט משלט "בדרכו של הרצל" (צילום: מאיה סלע)

יום הרצל - התקיים, כמידי שנה, ב-1 באייר בטקס ברחובות, אחת מתחנות הביקור של בנימין זאב הרצל, בארץ ישראל. בטקס נחנך מחדש שלט היסטורי המופק על ידי המועצה לשימור אתרים, ומצטרף לשלטים נוספים ביישובים שונים, המציינים את מהלך ביקורו של הרצל בארץ ישראל. בסיומו של הטקס, הוצבו שחקנים ונגנים ברחובותיה של העיר, שהציגו לעוברי האורח והתלמידים את הרצל ומסעו, וראשיתה של רחובות.

מתחברים למורשת" – הרצאות מקוונות בנושאי שימור.

בתי המייסדים – המשך פרויקט הקמת בתי מייסדים במספר יישובים, לתולדות עיירות הפיתוח

מעלות, מוזיאון המייסדים (צילום: מיכאל גינזבורג)

מעלות: הפרויקט נחנך ובשלבי הרצה.

שדרות: האתר בשלבי בינוי והפקת תכנים

ראש העין: המוזיאון יוקם במבנה מתקופת המנדט הבריטי.

ירוחם: המוזיאון בשלבי תכנון אחרונים לקראת הקמתו במקום בו שכנה מעברת תל ירוחם.

מגדל העמק: בשלבי תכנון מפורט ועיצוב.

שילוט אתרים היסטוריים: למרות הסגרים שהוטלו עקב מגפת הקורונה, המועצה המשיכה בפרויקט הצבת שלטים כחולים באתרים ומבנים ברחבי הארץ.

ירושלים, טקס הסר הלוט משלט בסמוך לביתו של טדי קולק (צילום: מיכה רובינשטיין)

שילוט מבנים ואתרים

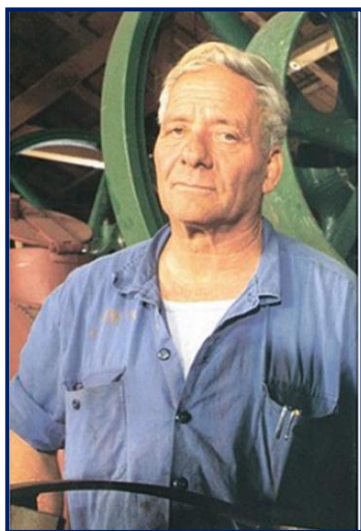
בירושלים – בשיתוף הרשות

לפיתוח ירושלים (הרליי) מתקיים מבצע לשילוט עשרות אתרים היסטוריים ברחבי העיר. בסוף חודש מאי, התקיים טקס חנוכת שלט מורשת בסמוך לביתו של טדי קולק, ראש העיר המיתולוגי. הטקס התקיים בהשתתפות מר משה לאון, ראש העיר, הרב רפי פרץ, שר ירושלים ומורשת, מר עמרי שלמון מנכ"ל המועצה לשימור אתרים, מר איציק שוויקי מנהל מחוז ירושלים, בני משפחת קולק ואורחים.

סיורים: במהלך ימי מגפת הקורונה, בהתאם להנחיות רשויות הבריאות, מחלקת הסיורים הוציאה אל הפועל מספר סיורים בהתאם לתוכנית הסיורים השנתית, ברכבים פרטיים: באזור הכנרת, "ארמנים בצל הכרמל", מסלולי סיור רגליים בערים "יפו – הנמל הנעלם", "רמלה" גיונד (מחוז פלסטין), ובאוטובוס עם מספר משתתפים מצומצם.

לצד העשייה המרובה יש גם רגעים של עצב עם פרידה מחברים לעבודה :

לאחרונה **נפרדנו מרן חדותי** שהלך לעולמו. להלן דברים שנכתבו על ידי עמרי שלמון, מנכ"ל המועצה לשימור אתרים

רן חדותי, חברנו היקר, הלך לעולמו בגיל 84 ביום 5.5.21, בקיבוצו עין שמר. רן היה עובד המועצה, במשך 26 שנה, אך שימור הטכנולוגיה ההיסטורית והחייאתה נטמעה באישיותו עוד בהיותו עלם צעיר, שהחקלאות וההתיישבות הקסימה והציתה את דמיונו. עוד בטרם הגיע למועצה לשימור אתרים כבר המציא בדמיונו. אהבת הדבר הייתה טבועה בו והיותה דחף מיוחד לכל מעשיו לשימורם ושחזורם של הכלים הישנים. ביום 8.6.21 – התכנסנו בעין שמר, לציון שלושים למותו, לשייח חברים והעלאת זיכרונות, ואלה רבים וצבעוניים, כמעשיו, כפי שהותירם בעשרות מקומות בארץ. יהי זכרו של רן מבורך

פועלים בשטח- עבודות שימור, תכנון, תיעוד

יסוד המעלה – מזח חולתה

במסגרת עבודות פיתוח, שהושלמו לאחרונה, בפארק המזרחי של יסוד המעלה, פותח שביל לאורך המזח ההיסטורי של חולתה, השריד המוחשי היחידי לכפר הדייגים בעבר של חולתה ולקשר עם אגם החולה, טרם ייבושו.

המועצה לשימור אתרים סייעה בעבודות הפיתוח בשיתוף: מ. מ. יסוד המעלה, רשות ניקוז כנרת, משרד ירושלים ומורשת, משרד התרבות והספורט.

עפולה – מרכז מבקרים במגדל המים בפארק הרכבת

במגדל המים בפארק הרכבת נחנך בימים אלו מיצג המספר את סיפורה של תחנת הרכבת ההיסטורית של עפולה. מגדל המים, ומבני התחנה הנוספים שומרו על ידי צוותי השימור של המועצה לשימור אתרים, ביוזמת עיריית עפולה.

מלכיה – אתר המגרסה

קיבוץ מלכיה, המגרסה (צילום: אורי בן ציוני)

המגרסה הוקמה על ידי ראשוני מלכיה, והייתה ענף המשק המרכזי, בשנותיו הראשונות של הקיבוץ בשנות ה-50 של המאה ה-20.

המועצה לשימור אתרים ביצעה את עבודות שימור המגרסה בין השנים 2018-2019, שכללו פירוק המערכות והרכבתם מחדש והפעלתם. במהלך שנת 2021, נעשו עבודות פיתוח מטעם הקרן לשיקום מחצבות ואלו מסתיימות בימים אלו לקראת פתיחה רשימת של האתר.

רן חדותי, ששימור המגרסה הייתה אחת משאיפותיו הגדולות לאורך השנים, היה שותף לתהליך השימור הפיסי אך נפטר במאי 2021 לפני סיום עבודות הפיתוח.

חרות, בית העם המחודש (צילום: טל בן נון גלז)

עין ורד – מגדל המים

עבר תהליך שימור על ידי המועצה לשימור אתרים לפני מספר שנים, הושמש לאחרונה כמגדל תצפית על שביל לב השרון בהתאם לתכנונה של אדרי' דליה נחמן פרחי.

חרות – בית העם

במאמצים משותפים של הקהילה המקומית, המועצה לשימור אתרים ומתנדבים חידש בית העם את ימיו כקדם לשימוש הקהילה המקומית.

קיבוץ אילות - צריף חדר האוכל לשעבר

שומר ושוקם בעזרת המועצה לשימור אתרים.

בארי - כביש הבטון

צה"ל, מבקש לסלול כביש אספלט במקביל לקטע כביש הבטון, המוגן לשימור בתב"ע. בהתאם לבקשת צה"ל נערך סיור בתוואי הכביש ובעקבות כך התקבלה החלטה לשקם את הכביש בכוחות משותפים: צה"ל, מועצה אזורית אשכול והמועצה לשימור אתרים.

באר שבע – מתחם קולנוע אורות

הוכרז לשימור במסגרת תכנית בנייה סובב מתחם, ומיועד לשימוש ציבורי והמתחם סביבו.

(צילום: מיכאל גינזבורג)

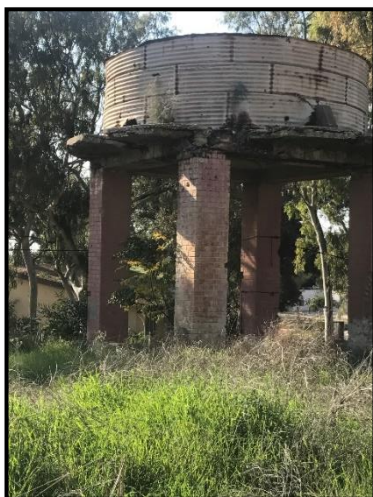
מתחם קולנוע אורות, באר שבע, דצמבר 2020

גשר הרכבת המנדטורי בפארק סיירת שקד

בחודש אפריל נחנך הגשר לאחר שהושלמו עבודות השימור והנגשתו לציבור.

ניצן – גבעת המכלים

בימים אלו מתבצעות עבודות הצלה ושימור על ידי המועצה לשימור אתרים, בשני מגדלי מים בריטיים. המכלים עשויים מפח גלי ונשענים על ארבעה עמודים הבנויים מלבני סיליקט.

ניצן, מיכל מים בגבעת המכלים, (צילום: חומי נובנשטרן)

עבודות שימור מקודמות ביישובי מגזר המיעוטים

כאבול, באר אנטיליה, אפריל 2021
(צילום: מיכאל גינזבורג)

נצרת-	בניין הסראייה, שנלר (בית היתומים)
שפרעם-	מצודת דאהר אל עומר
מגידל שמש-	המעייץ ההיסטורי של הכפר
עין מאהל-	בית הספר ישן
גילגוליה-	מסגד אבו אל עון
קלנסואה -	בית הספר למוסיקה הישן
זמר-	בית הספר ישן
ראמה-	מבנה המוסקוביה
ריחניה-	המעייץ ההיסטורי
שעב -	המסגד מהתקופה העותמנית
אום בטין-	בייקה
אבו גוש-	גרעין הכפר
כאבל-	באר אנטיליה

סקר ותיעוד

- * הכנת סקר לאתרי מורשת במועצה אזורית רמת נגב והקמת ועדת שימור על פי חוק.
- * הכנת תיקי תיעוד, לבית פומברוסקי בקרית מלאכי, באשקלון למקווה של הבבא סאלי ובמושב פטיש בית הכנסת הישן.
- * כמו כן מקודם סקר ארצי במחוז המיעוטים.

חוות דעת, התנגדויות לתוכניות ומאבקים

מחוז צפון

אילניה – בית יעקובי/גולדמן

בית מגורים היסטורי וחצר משק, המהווים חלק מהרקמה הכפרית של הרחוב ההיסטורי במושב ההיסטורית, ננטש לפני שנים ומצבו הפיסי התדרדר, "הימנותא", בעלת הנכס, ביקשו להכשירו למגורים. עם תחילת העבודות הבלתי מקצועיות שגרמו נזק למבנה, הוועדה המקומית גליל תחתון והמועצה לשימור אתרים עצרו את העבודות שלא כללו היבטי שימור מבחינת תכנון וביצוע. המועצה לשימור אתרים הנחתה את אנשי "הימנותא" על תהליך שימור נכון ובכך מנעה את הריסתו. לאחר שיקומו הבית יועמד להשכרה.

מחוז מרכז

קווי הרכבת הקלה והמטרו במחוזות תל אביב והמרכז

בחודשי הקורנה קידמו רשויות התכנון תוכניות תשתית עצומות ממדים לקווי הרכבת והמטרו, דבר שדרש בדיקה והכנת התייחסויות נרחבות.

תל מונד

תכנית השימור שאושרה להפקדה לאחר הליך של התנגדויות ותיקונים, מעוכבת למתן תוקף בשל סירובו של מהנדס המעוזה המקומית לחתום עליה. אנו תקווה כי הנושא יובא לידי סיום עם כינונה של רשות מקומית לאחר שתל מונד עברה ממעמד של ועדה קרואה למעמד של רשות נבחרת.

לוד – תחנת הרכבת ההיסטורית

תחנת הרכבת על קו הרכבת המזרחית, לא נכללה בתוכנית המסילה המזרחית המתוכננת, מכאן גם לא הייתה התייחסות לשימור מבניה ההיסטוריים. חלקים חשובים מהמורשת הרכבתית המצויים במקום נהרסו. עיריית לוד בעידוד המועצה לשימור אתרים דרשה להפסיק את העבודות ולקדם הכנת היתר עם תכנון שימור התחנה, כחוק. הרכבת נענתה לדרישה זו. כמובן שעבור חלק מהמתקנים ההיסטוריים זה כבר היה מאוחר מידי.

לוד, ההרס בתחנת הרכבת המנדטורית
(צילום: טל בן נון)

ירושלים

התנגדות לתוספת קומות על מבנים לשימור במתחם גן העיר

4 המבנים סביב חצר משותפת הידועים כמתחם גן העיר, נקבעו בתוכנית מתאר לעיר לשימור ללא תוספות, כאשר המגדל שייבנה בסמוך יקבל 24 קומות כפיצוי על ביטול האפשרות לתוספת על הבניינים לשימור.

בעקבות מכירה המתחם ליום חדש, הוכנה תוכנית בניין עיר חדשה, לתוספת 6 קומות על הבניינים לשימור ולמגדל, וזאת בנוסף למגדל שכבר קבל את הפיצוי לתוספת הבנייה בתוכנית הקודמת. המועצה לשימור אתרים מתנגדת ומבקשת מהוועדה המחוזית לדחות את בקשת היזמים לשינוי תוכנית המאושרת.

ביטול תוכנית להזזת האנדרטה בכיכר אלנבי

עיריית ירושלים ומשרד התחבורה, ביקשו לקדם תוכנית לשינוי מערך התנועה בכיכר אלנבי, בשכונת רוממה דבר שהיה גורם לפירוק והעתקת האנדרטה לדיביזיה ה-66, המציינת את כניסתו של גנרל אלנבי לירושלים במלחמת העולם הראשונה. לאחר התייחסות המועצה לשימור אתרים, התוכנית בוטלה על ידי מהנדס עיריית ירושלים.

ירושלים, ככר אלנבי, (צילום: איציק שוויקי)

מגזר המיעוטים

טורעאן, מניעת הרס מבנה היסטורי המוכרז לשימור

פורום מנהלי אתרים

נפגש לראשונה מאז מרץ 2020, ועיקר דיונם בהשבת השגרה לאתרים, שילוב מדיה דיגיטלית בפעילות האתרים.

משמר השרון, סליק, פורום מרכז

רחובות, בית ויצמן, פורום מושבות יהודה

(צילום: מחלקת חינוך)

משטרת ישראל, מחלקת החינוך

הכנת תוכנית שנתית לביקורי יחידות שוטרים ומשפחותיהם באתרי מורשת. כמו כן מתקיימים ימי עיון וסדנאות ערכים לשוטרים באתרי מורשת.

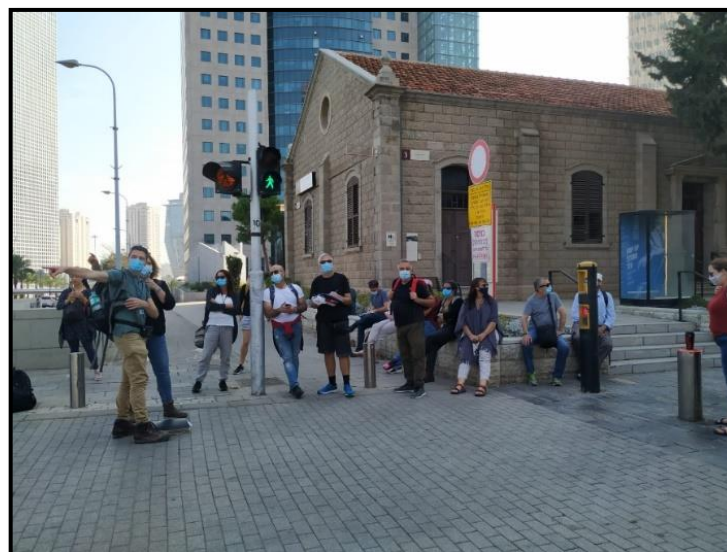
אתרי המורשת

לשם הגברת הביקורים באתרים ובאתרי המורשת בפרט ניתנים דגשים לשיפור חווית המבקרים במספר נושאים כמו: שיפור חווית השרות באתרים, התאמת האתרים לביקורים בסופי שבוע, מתן פתרון לסיורי מבקרים עצמאיים ועוד. כמו כן מתקיים תהליך של גיבוש תוכנית אב לאתרי המועצה.

פעילות חינוכית

נגרר השימור – "עגלת" שימור, בה שלל פעילויות בנושא שימור, הושקה באירוע במרכז המבקרים במקוה ישראל, במסגרת שבוע שימור אתרים. נגרר השימור, נודד בין אתרי המורשת ומציע פעילות למשפחות.

הכשרה למורי דרך – המועצה הוכרה על ידי משרד התיירות בגוף המכשיר מורי דרך. התקיימו מספר מפגשים שעסקו בשימור ובמורשת בשיתוף מנהלי המחוזות, מנהלי אתרים ומומחים בתחום.

תל אביב, שרונה, הכשרה למורי דרך (צילום: עדי טואף)

המסרה – המשך קידום נושא ההמסרה יחד עם הגופים השותפים. בימים אלו יושק תרגום לספרו של פרימן טילדון, "המורשת שלנו" (Interpreting Our Heritage) המהווה אבן דרך בנושא ההמסרה. לכל פרק מספרו נוסף פרק קצר המדגים את ההמסרה בארץ.

קורס חינוך לשימור במכללת אלקאסמי, בבאקה אל-ג'רביה
קורס ראשון וייחודי לסטודנטיות ממגזר המיעוטים בנושאי שימור מורשת.

כפר יהושע, אתר רכבת העמק, סיום הקורס
(צילום: דקלה ליאני)

תחום מידע ופרסומים

מידע מקוון - העברת מידע שוטף על אירועים, העלאת חוברות, תמונות וכו' באמצעות אתר האינטרנט של המועצה (www.shimur.org.il), בפייסבוק, ובאינסטגרם.

הזמנות/ מכירות של המועצה באמצעות אתר האינטרנט – אתר משלים לאתר המועצה. יאפשר הזמנת ביקורים וסיורים באתרי המועצה בצורה מקוונת ופשוטה. כמו כן תתאפשר רכישה של מוצרים נוספים כמו: ספרים, קורסים והשתלמויות.

מאגר המידע – בניית מאגר מידע של המועצה לשימור אתרים שיאפשר אחזור המידע בכל עת, שקיפות, נגישות וניהול מתקדם של כל המידע והידע במועצה.

הוצאת ספרים, הספרייה ע"ש יהודה דקל – מועצה לשימור אתרי מורשת בישראל

חלקם של הפרסומים ראה אור, ואחרים בשלבי הכנה לקראת הוצאה לאור:

- * מדריך אתרי מורשת בערבית
- * שיטות בנייה בארץ ישראל במאה ה-19 וה-20: שימור הנדסי של מבנים היסטוריים, אינג' יעקב שפר, אינג' מאיר רוך
- * מסע בארץ ישנה חדשה, אריאל פלדשטיין
- * ספר איורים, משה שפירא
- * אתרים המגזין, מס' 11
- * עיתון אתרים, גיליון 61

מדריך אתרי מורשת בערבית

חוברות ופרסומים שונים:

- * * לוח שנה תשפ"ב, יוקדש לרכבת העמק
- * * בית חנה סגש (קבוץ שדות ים), חוברת נוספת בסדרה "סיפור שימור
- * * חוברת לזכרו של שלמה הלל

מוזיאונים ואתרי מורשת

עם תום ימי הקורונה, ומבצע "שומר החומות" החל תהליך של חזרה לשגרה באתרים: ביקורי קבוצות ובודדים, פעילות מערכת החינוך, אירועי תרבות לקהל הרחב, מפגשים, כנסים, השתלמויות. בסקירה זו מצוינת הפעילות הייחודית ואירועים מיוחדים.

בית ילין

דרך גישה מכביש 16 – העבודות על כביש 16, הגובל עם בית ילין מדרום מתקדמות. התקיימה פגישה עם מתכנני כביש לתוכניות עתידיות לגישה לאתר וחנייה מוסדרת.

אתר הפרדסנות ע"ש מינקוב ברחובות

במסגרת חזרת האתר לימי שגרה של ביקורי מערכת החינוך והקהל הרחב, מתקיימים באתר מספר פעילויות בהיבט קהילתי כמו טיפוח גינה קהילתית, קבוצה של נשים וגברים מתארחת לתרפיה בגינות במסגרת בית יד לבנים רחובות. "אנרגיה טובה" – בשיתוף חברת "אפלייד מטיריאלס" מתקיימות פעילות להקמת "פעוטון עצים", לטיפוח עם תלמידי בית ספר מקריית עקרון.

רחובות, אתר הפרדסנות, "פעוטון עצים", בטיפוח עם תלמידי בית ספר מקריית עקרון. (צילום: אתר הפרדסנות)

פעילות בימי הקיץ – לקראת פעילות הימים החמים הקרובים האתר מתוכנן להיפתח בשעות הערב לפעילות עצמאיות לקהל הרחב, כמו חצר בריחה, בונים מושבה, ובשעות החשיכה סיורי עששיות.

אתר הפרדסנות ע"ש מינקוב ברחובות

בואו לבקר בפרדס, ניתן ליהנות ממגוון פעילויות המותאמות למשפחות לאורך כל השנה.

פעילות קיץ 2021
ימים ב', ג', ד' 17:00-20:00

סיור עששיות

מתחילים בשעה 19:00
יוצאים לסיור מודרך בפרדס לאור עששיות הסיור כולל נסיעה ברכבת החפזים

גן הפסלים

פתוח בשעות 17:00-18:30
מוזמנים להכיר מלאכות של פעם ואת הווי המושבה דרך סיור בין פסלים וחידות.

פעילות חצר בריחה

פתוח בשעות 17:00-18:30
בואו להציל את הפרדס ב-60 דקות הפעילות כוללת ניווט באתר וחידות

באתר ניתן לקיים אירועים. כנסים וימי עיון
08-9469197

מקוה ישראל – מרכז מבקרים

"יוצרים שימור" – במסגרת שבוע שימור אתרים התקיים הפנינג משפחות שלקחו חלק בסדנאות יצירה, שימור, הכרות עם חפצים ותלבושות מהעבר, סיורים מודרכים באתר ומופע מוסיקלי לכל המשפחה. בפעילות זו נחשפו הן הילדים והן ההורים לפעילות השימור.

משטרת נהלל ההיסטורית

* מספרי סיפורים – במסגרת שבוע שימור אתרים, התקיים מפגש ראשון של תושבי העמק והסביבה לערב נוסטלגי ומוסיקלי.

* הרצאה אחרונה בסדרת הרצאות בנושא "בטחון והתיישבות בתקופת המנדט" תתקיים בתאריך 20.7.2021

מחנה המעפילים עתלית

צריף המטבח ההיסטורי המיוחד להעפלה מארצות האסלאם (צילום : מחנה המעפילים עתלית)

* למרות ימי הקורונה, האתר לא פסק להתפתח בהתאם לתוכנית האב: סלילת שבילי הנגשה בתוואי השבילים ההיסטוריים. השבילים מובילים אל כל מוקדי הביקור באתר: צריפים, מטוס ואנייה.

* הכשרת המטוס לביקורי קהל והקרנת סרט על "מבצע מייקלברג" - הנגשת המטוס לביקור הגיעה לסיום עם התקנת מערך של רמפת כניסה ומדרגות יציאה. סיום התקנת המדיה לקראת הקרנת הסרט.

* צריף המטבח ההיסטורי המיוחד להעפלה מארצות האסלאם – התצוגה הולכת ונשלמת בימים אלו.

"הסיפור שלכם הוא הסיפור של כולנו"

בימים הקרובים המועצה לשימור אתרים, מחנה המעפילים עתלית ומשרד ירושלים ומורשת יוצאים במבצע איסוף עדויות, תמונות ומסמכים של מעפילים ופעילים. מבצע זה המשכו של "אות המעפיל" ביוזמת משרד ירושלים ומורשת.

כפר יהושע, אתר רכבת העמק, "מרוץ השבלול", (צילום: דקלה ליאני)

כפר יהושע - אתר רכבת העמק

* באתר התקיימה פעילות מיוחדת למשפחות בתקופת החגים וכן אירועי תרבות לקהל הרחב.

* "מרוץ השבלול" – פעילות בה לקחו חלק מאות אנשים התקיימה בשיתוף, האגודה הישראלית של קלינאי התקשורת, עמותת שמעיה, המועצה האזורית עמק יזרעאל וגורמים נוספים. במטרה להעלות את המודעות לאנשים עם מוגבלות בשמיעה.

חצר כנרת

* יום האישה הבינלאומי (8 במרץ) צוין בסיורי נשים ובפעילות מיוחדת בתחנות.
* לציון 90 שנה למותה של רחל המשוררת – במסגרת שבוע שימור אתרים, התקיימה פעילות לציון 90 שנה למותה של רחל המשוררת. בשיתוף קבוצת כנרת ויעל דרומי: התקיים טקס ליד קברה של רחל, בבית הקברות בכנרת, בהשתתפות אנשי העמק והציבור הרחב.

חצר כנרת, המבואה, ערב "בין שמר לרחל"
(צילום זהבה חכם גבאי)

* ערב שהוקדש לשירתן של רחל המשוררת ונעמי שמר, "בין שמר לרחל" התקיים במבואה בחצר.

* המבואה באתר מארחת כנסים של מרכזי ואנשי חינוך באזור כמו פורום חדשנות של מערכת החינוך מהמועצה האזורית עמק הירדן, כנס לסיום השנה של מתי"א טבריה והגולן.

מוזיאון הרעות-מצודת כ"ח

האזכרה השנתית ה-73 לחללי קרבות נבי יושע (במלחמת העצמאות) התקיימה באתר.

כתבה וערכה : חומי נובנשטרן
עיצוב : מיכאל גינזבורג